

17 Μαρτίου, 1992

[Α. Ν. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑ-
ΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΠΙΛΤΖΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΟΥΔΟΥΝΑΡΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Χ" ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΩΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΦΟΡΟΥ
ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Εκλογική Αίτηση Αρ. 2/1991).

Δικονομία Εκλογοδικείου — Διαδίκιοι — Αίτηση για ακύρωση γενικά
των εκλογών — Πρέπει απαραίτητα να είναι διάδικοι οι εκλεγέ-
ντες βουλευτές.

Σε εκλογική αίτηση με την οποία ζητείτο η ακύρωση γενικά
των αποτελεσμάτων του βουλευτικών εκλογών της 19.5.91, διαδί- 5
κοι καθ' ων η αίτηση ήσαν ο Γενικός Εφορος Εκλογών, ο Γενικός
Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και η Βουλή των Αντιπροσώπων.
Με προηγούμενη απόφαση του Εκλογοδικείου [δες (1991) 1 Α.Α.Δ.
1000] είχε αποφασισθεί ότι ούτε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημο-
κρατίας ούτε η Βουλή των Αντιπροσώπων είχαν οποιοδήποτε 10
locus standi στην αίτηση και διαγράφηκαν. Κατά την έναρξη της
ακρόασης εγέρθηκε ένσταση ότι η ακρόαση δεν μπορούσε να προ-
χωρήσει στην απουσία των εκλεγέντων βουλευτών κατά τις πιο
πάνω εκλογές, ενόψει δε της πρόνοιας για ανατρεπτική προθεσμία 15
30 ημερών για την καταχώρηση εκλογικής αίτησης, το κενό αυτό
δεν μπορούσε να θεραπευθεί με τροποποίηση του τίτλου της αίτη-
σης και προσθήκη σαν διαδίκων των 56 εκλεγέντων βουλευτών. Οι
αιτητές ισχυρίστηκαν ότι εφόσον δεν υπήρχε ρητή πρόνοια στους
διαδικαστικούς κανονισμούς για προσθήκη του κάθε εκλεγέντος 20
βουλευτή σαν διαδίκου, δεν υπήρχε οποιαδήποτε παράβαση, και
ότι εν πάσει περιπτώσει σε περιπτώσεις όπου ζητείται γενικά η
ακύρωση των εκλογών δεν υπάρχει λόγος να προστεθούν σαν διά-
δικοι όλοι οι εκλεγέντες βουλευτές.

Αποφασίσθηκε ότι:

Δεν ήταν δυνατό να κηρυχθεί η εκλογή βουλευτή άκυρη σε δια- 25
δικασία στην οποία ο ίδιος δεν ήταν διάδικος, ούτε ήταν δυνατό
να εξετασθεί θέμα τροποποίησης του τίτλου της αγωγής με τη προ-
σθήκη νέων διαδίκων διότι είχε παρέλθει ο επιτακτικός χρόνος

- των 30 ημερών που προβλέπεται από το άρθρο 57(4) του Περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου, 1979 (Ν. 72/79) μέσα στον οποίο θα μπορούσε να είχε καταχωρηθεί εκλογική αίτηση εναντίον οποιουδήποτε από τους εκλεγέντες βουλευτές.
- 5 Κατά συνέπεια η αίτηση δεν μπορούσε να προχωρήσει λόγω απουσίας αναγκαίων διαδικιών.

Η αίτηση απορρίφθηκε χωρίς διαταγή για έξοδα.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

- 10 *Lucy v. W. T. Henleys Telegraph Works Co. Ltd, [1970] 1 Q.B. 373*

Εκλογική αίτηση.

- 14 Εκλογική αίτηση για δήλωση του Δικαστηρίου ότι οι βουλευτικές εκλογές που έλαβαν χώρα στις 19 Μαΐου, 1991 είναι άκυρες στο σύνολό τους.

- 15 Π. Αγγελίδης, για τον αιτητή Αρ. 1.

Αιτητές Αρ. 2 και 3 παρουσιάστηκαν αυτοπροσώπως.

A. Ευαγγέλου Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας για τον καθ' ου η αίτηση 1.

A. Μαρκίδης, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΔΗΣΥ.

- 20 Γ. Αγαπίου και Α. Τιμόθη (κα), για την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ.

M. Κυπριανού, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΔΗΚΟ.

E. Ευσταθίου, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΕΔΕΚ.

- 25

Cur. adv. vult.

A. ΛΟΙΖΟΥ Π. ανάγνωση την απόφαση του Δικαστηρίου. Αρχικά η εκλογική αυτή αίτηση που καταχωρήθηκε στις 19 Ιουνίου, στρεφόταν εναντίον του Γενικού Έφορου Εκλογών, του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και

της Βουλής των Αντιπροσώπων. Το Δικαστήριο, στις 17 Ιουλίου 1991, ανέβαλε την αίτηση για να επιδοθεί σε όλα τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων και για οδηγίες στις 2 Οκτωβρίου 1991.

Κατά την έναρξη της διαδικασίας στις 2 Οκτωβρίου, 5 ηγέρθηκε από μέρους του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του δικηγόρου της Βουλής των Αντιπροσώπων προδικαστική ένσταση ότι ούτε ο Γενικός Εισαγγελέας ούτε η Βουλή των Αντιπροσώπων μπορούσαν να 10 συνενωθούν ως διάδικοι σε μια τέτοια εκλογική αίτηση.

Με την ενδιάμεση απόφασή μας που δώσαμε στις 18 Νοεμβρίου 1991 [δες (1991) 1 Α.Α.Δ. 1000] βρήκαμε την 15 ένσταση αυτή βάσιμη για το λόγο ότι η διαδικασία μιας εκλογικής αιτήσεως δεν μπορούσε να κριθεί ως αγωγή που του 1960 που προβλέπει ότι αγωγές εναντίον της Δημοκρατίας "εκτός αν άλλως προβλέπονται υπό οιουδήποτε νόμου", θα εγείρονται εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Για τους λόγους που δώσαμε σ' αυτή, ο 20 Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και η Βουλή των Αντιπροσώπων διαγράφησαν από τον τίτλο της αιτήσεως, ως οι καθ' ων η αίτηση 2 και 3.

Στη συνέχεια μετά την πιο πάνω απόφαση που παρέμεινε πια ως μοναδικός καθ' ου η αίτηση ο Χαράλαμπος 25 Χ"Παναγιώτου, ως Γενικός Έφορος Εκλογών, ο κ. Μαρκίδης που είχε εμφανιστεί από μέρους των Βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού ήγειρε ένσταση ότι εφόσον αμφισβητείτο η εκλογή πενήντα-έξι Βουλευτών σε μια αίτηση στην οποία αυτοί δεν ήταν διάδικοι υπήρχε παράβαση του 30 (Εκλογικά Αιτήσεις) Διαδικαστικού Κανονισμού του 1981, στη συνέχεια οι Κανονισμοί. Κατά την εισήγηση του θα έπρεπε κάθε Βουλευτής του οποίου η εκλογή αμφισβητείται με την αίτηση αυτή να είχε καθοριστεί ως καθ' ου η 35 αίτηση στον τίτλο αυτής, γιατί μεταξύ των αιτουμένων θεραπειών εξητείτο και απόφαση και/ή διακήρυξη και/ή διάταγμα του Δικαστηρίου που να κήρυξε άκυρες τις Βουλευ-

τικές εκλογές που έλαβαν χώρα στις 19 Μαΐου 1991 στο σύνολο τους. Υπέβαλε επίσης ότι εσφαλμένα περιελήφθη ο Γενικός Έφορος Εκλογών ως διάδικος στην αίτηση.

5 Με την τελευταία αυτή θέση δεν συμφώνησε ο κ. Ευαγγέλου από μέρους του καθ' ου η αίτηση, ο οποίος υποστήριξε ότι καίτοι θα μπορούσε να υπάρξει περίπτωση που ο Γενικός Έφορος Εκλογών να μη ήταν απαραίτητα διάδικος υπάρχουν όμως περιπτώσεις στις οποίες θα μπορούσε να ήταν διάδικος όπως στην προκειμένη περίπτωση που
10 ζητείται η ακύρωση των εκλογών στην ολότητα τους, γιατί όπως προβάλλεται ο ισχυρισμός, ερμήνευσε το Νόμο λανθασμένα ή και εφάρμοσε αντισυνταγματικό Νόμο.

Συμφωνούμε ότι στην προκειμένη περίπτωση ορθά περιλήφθηκε ο Γενικός Έφορος Εκλογών ως διάδικος.
15 Αναμφίβολα όμως με τα εγείρομενα θέματα επηρεάζονται τα δικαιώματα ατόμων, όπως των εκλεγέντων Βουλευτών, τα οποία έχουν το βασικό δικαίωμα να ακουστούν και τα οποία δεν είναι ενώπιον του Δικαστηρίου ως διάδικοι μια και δεν έχουν περιληφθεί ως τέτοιοι στον τίτλο της εκλο-
20 γικής αυτής αιτήσεως.

Το ερώτημα το οποίο τίθεται είναι κατά πόσο οι πενήντα-έξι Βουλευτές οι οποίοι δυνατό να επηρεασθούν από το αποτέλεσμα της δίκης έπρεπε να είχαν συνενωθεί ως καθ' ων η αίτηση ώστε και η απόφαση να στρέφεται εναν-
25 τίον των ως διαδίκων.

Από πλευράς του πρώτου αιτητή ο κ. Αγγελίδης υποστήριξε ότι δεν είναι απαραίτητη η συνένωση των Βουλευτών ως διαδίκων. Ήτο η εισήγηση του ότι είναι αρκετό αν μια εκλογική αίτηση γίνει σύμφωνα με τον Κανονισμό 4
30 των Κανονισμών, ο οποίος προδιαγράφει τα προαπαιτούμενα τα οποία πρέπει να εκτεθούν σε μια τέτοια αίτηση και ο οποίος δεν προδιαγράφει και δεν απαιτεί όπως πάνω στην αίτηση αναγραφεί το όνομα οποιουδήποτε γενικά επηρεαζομένου από την έκβαση της δίκης.

35 Λέχθηκε επίσης από τον κ. Αγγελίδη ότι ως συνεπακό-

λουθο άλλων προνοιών αλλά όχι του Κανονισμού 4, δυνατόν να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι πράγματι υπάρχει η υποχρέωση να εκτίθεται το όνομα και να επιδίδεται στο όνομα αυτό η εκλογική αίτηση αν οφείλεται η κατ' ισχυρισμόν παρατυπία σε συγκεκριμένη συμπεριφορά του από- 5 μου που εξελέγη Βουλευτής, αλλά αυτό δεν ισχύει στην υπό εξέταση περίπτωση.

Οι δύο άλλοι αιτητές, που χειρίστηκαν από μόνοι τους την υπόθεση τους, επικαλέσθηκαν βασικά ότι η διεκδίκηση των δικαιών των δεν θα έπρεπε να επηρεαστεί από δικονομικά προσκόμματα. Όσον και αν η τελευταία αυτή προσέγγιση φαίνεται ελκυστική οι διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων διέπονται από δικονομικούς και διαδικαστικούς κανόνες, η πιστή τήρηση των οποίων διασφαλίζει για όλα τα μέρη τη διεξαγωγή μιας δίκης κατά τρόπο ακριβο- 15 δίκαιο.

Διάδικος είναι εκείνος που καθορίζεται ονομαστικά στον τίτλο της αγωγής. Δεν μπορεί να νομιμοποιηθεί ένας ως διάδικος επειδή, για οποιοδήποτε λόγο έχει εμφανιστεί στο Δικαστήριο. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 7, παράγραφος 2, εντός πέντε ημερών από της καταθέσεως μιας εκλογικής αιτήσεως πιστοποιημένο αντίγραφο αυτής επιδίδεται στον καθ' ου η αίτηση. Πρόσθετα έχει υποχρέωση ο αιτητής να δημοσιεύει αντίγραφο της αιτήσεως σε οποιαδήποτε τοπική εφημερίδα ήθελε διατάξει το Εκλογοδικείο. 20 Στον Κανονισμό 9, προβλέπεται ότι εντός δεκαπέντε ημερών από της επιδόσεως της εκλογικής αιτήσεως στον καθ' ου η αίτηση, αυτός καταχωρεί εμφάνιση δια της καταχωρήσεως εγγράφου στο γραφείο του Αρχιπρωτοκολλητή, στο οποίο να αναφέρεται ότι εμφανίζεται για να ενστεί 30 κατά της εκλογικής αιτήσεως. Οι πρόνοιες του Κανονισμού 14 καθιστούν πρόδηλο ότι είναι απαραίτητο να υπάρξει καθ' ου η αίτηση.

Ασφαλώς θα μπορούσε στην κατάλληλη περίπτωση να εξεταστεί θέμα τροποποίησης του τίτλου της αγωγής ή 35 της αιτήσεως με την προσθήκη νέων καθ' ων η αίτηση ή αντικαταστάσεως άλλων, σύμφωνα με τη Διαταγή 9 των

- περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, και ειδικά του Κανόνος 10 αυτής. Τούτο όμως δεν μπορεί να γίνει στην υπό εξέταση διαδικασία διότι έχει παρέλθει ο επιτακτικός χρόνος των τριάντα ημερών, ο οποίος προ-
- 5 βλέπεται από το άρθρο 57 εδάφιο 4, του περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου του 1979 (Νόμος αρ. 72 του 1979), όπως τροποποιήθηκε, εντός του οποίου θα μπορούσε να είχε καταχωρηθεί εκλογική αίτηση εναντίον οποιουδήποτε από τους Βουλευτές. Και τούτο
- 10 γιατί είναι καλά νομολογημένο ότι άδεια για την προσθήκη ενός εναγομένου δεν δίδεται μετά την εκπνοή οποιασδήποτε σχετικής περιόδου παραγραφής που επηρεάζει τον προτεινόμενο εναγόμενο. (Βλέπε *Lucy v. W. T. Henleys Telegraph Works Co., Ltd.*, [1970]1 Q.B. 373, και *The Supreme Court Practice 1979* σελ. 182.)
- 15

Δεν μπορούμε να φανταστούμε ότι θα μπορούσε να κηρυχθεί η εκλογή Βουλευτή άκυρη σαν αποτέλεσμα διαδικασίας στην οποία δεν είναι διάδικος.

- Για όλους τους πιο πάνω λόγους η εκλογική αυτή αίτηση
- 20 ση απορρίπτεται γιατί δεν βρίσκονται ενώπιον του Δικαστηρίου οι επηρεαζόμενοι διάδικοι.

Κάτω από τις περιστάσεις δεν γίνεται διαταγή για έξοδα.

Η εκλογική αίτηση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.